

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA

4 päivänä helmikuuta 2021¹

Asia C-830/19

C.J.

vastaan

Région wallonne

(Ennakkoratkaisupyyntö – Tribunal de première instance de Namur (Namurin alioikeus, Belgia))

Ennakkoratkaisupyyntö – Maatalous – Maaseuturahasto – Asetus (EU) N:o 1305/2013 – Delegoitu asetus (EU) N:o 807/2014 – Nuoren viljelijän aloitustuki – Nuori viljelijä, joka ryhtyy maatalousyrittäjäksi sellaisten muiden viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria – Edellytykset – Ylärajan laskeminen – Yhdenvertaisuusperiaate

1. Asetuksella (EU) N:o 1305/2013² käyttöön otetussa maaseudun kehittämisen tukijärjestelmässä tukea myönnetään muiden muassa nuorille viljelijöille, joilla on riittävä ammattitaito ja pätevyys ja jotka ryhtyvät ensimmäistä kertaa tilanpidosta vastaaviksi maatalousyrittäjiksi.³

2. Jäsenvaltiot voivat asettaa edellytyksiä kyseisen aloitustuen saamiselle. Asetuksen N:o 1305/2013 mukaisesti ne voivat etenkin asettaa tuotannon ylärajan, niin etteivät maatalousyrittäjät, joiden tila ylittää kyseisen rajan, voi saada tukea.

3. Belgiassa Région wallonnen (jäljempänä Vallonian hallintoalue) lainsäädännön mukaan sen alueella sijaitseviin tiloihin, ”kun tilan pidon aloittaa nuori viljelijä”, sovellettava yläraja on miljoonan euron bruttostandardituotos (Production Brute Standard, jäljempänä PBS).⁴

4. Käsiteltävässä asiassa nuori viljelijä haki aloitustukea maatilalle, jonka PBS ylitti ylärajan mutta jonka nuori viljelijä omisti jakamattomana yhdessä isänsä ja äitinsä kanssa (hänen omistusosuutensa oli kolmasosa). Nuori viljelijä kertoi muodostavansa isänsä kanssa ”tosiasiallisen yhtymän” ja heidän molempien vastaavan tilanpidosta ja käyttävän tilalla tosiasiallista päätäntävaltaa.

¹ Alkuperäinen kieli: espanja.

² Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2013, L 347, s. 487; oikaisu EUVL 2016, L 130, s. 1).

³ Nuoriin viljelijöihin sovellettu asetuksessa N:o 1305/2013 tarkoitettu ilmaisu ”tilanpidosta vastaava maatalousyrittäjä” viittaa henkilöön, jolla on tosiasiallinen ja jatkuva sekä tilaa että sen hoitoa koskeva päätäntävalta.

⁴ Ylärajaa korotetaan 1 500 000 euroon, kun tilanpitoon ryhtyy samanaikaisesti kaksi tai useampia nuoria viljelijöitä.

5. Vallonian hallintoalueen maatalousvirasto epäsi tuen ja perusteli ratkaisunsa sillä, että tilan PBS ylitti ylärajan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää lyhyesti sanottuna, onko unionin oikeus esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa otetaan kyseisen ylärajan asettamisen yhteydessä huomioon koko maatila eikä nuorelle viljelijälle kuuluvaa osuutta.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

1. Asetus N:o 1305/2013

6. Asetuksen johdanto-osan 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”– Tila- ja yritystoiminnan kehittämistoimenpiteellä olisi helpotettava nuorten viljelijöiden toiminnan aloittamista ja maatilojen rakenteellista mukauttamista toiminnan aloittamisen jälkeen. – Olisi myös kannustettava taloudellisesti elinkelpoisiksi arvioitujen pientilojen kehittämistä. – Yrityksen perustamistuen olisi katettava vain yritystoiminnan alkuvaiheet, eikä se saisi muuttua toimintatueksi. –

– –”

7. Asetuksen 2 artiklan (”Määritelmät”) 1 kohdan n alakohdan⁵ mukaan ”nuorella viljelijällä” tarkoitetaan ”henkilöä, joka on enintään 40-vuotias hakemuksen jättämisaikana, jolla on riittävä ammattitaito ja pätevyys ja joka ryhtyy ensimmäistä kertaa tilanpidosta vastaavaksi maatalousyrittäjäksi”.

8. Asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jotta varmistettaisiin tuensaajien yhtäläinen kohtelu ja otettaisiin huomioon sopeutumiseen tarvittava aika, 1 kohdan n alakohdassa säädetyn nuoren viljelijän määritelmän osalta siirretään komissiolle valta antaa – delegoituja säädöksiä, jotka koskevat edellytyksiä, joiden mukaan oikeushenkilöä voidaan pitää nuorena viljelijänä, sekä ammattitaidon hankkimiseen sovellettavan lisäajan vahvistamista.”

9. Asetuksen 5 artiklassa (”Maaseudun kehittämistä koskevat unionin prioriteetit”) säädetään seuraavaa:

”Maaseudun kehittämisen tavoitteet, jotka edistävät älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista, pyritään saavuttamaan toteuttamalla seuraavat kuusi maaseudun kehittämistä koskevaa unionin prioriteettia, jotka vastaavat yhteisen strategiakehyksen asianmukaisia temaattisia tavoitteita:

– –

⁵ Käsiteltävässä asiassa esitetyn hakemuksen jättämisaikana sovelletussa sanamuodossa.

2) mautilojen elinkelpoisuuden ja kilpailukyvyn parantaminen kaikenlaisessa maataloudessa kaikilla alueilla sekä innovatiivisen maatilateknologian ja metsien kestävän hoidon ja käytön edistäminen erityisesti seuraavilla aloilla:

--

b) riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyn ja erityisesti sukupolvenvaihdosten helpottaminen.

--”

10. Asetuksen 19 artiklassa (”Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen”) säädetään seuraavaa:

”1. Tämän toimenpiteen mukainen tuki kattaa

a) yrityksen perustamistuen, joka on suunnattu

i) nuorille viljelijöille;

--

iii) pientilojen kehittämiseen;

--

2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukainen tuki myönnetään nuorille viljelijöille.

--

Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukainen tuki myönnetään jäsenvaltioiden määrittelemille pientiloille.

--

4. Edellä 1 kohdan a alakohdan mukaisen tuen edellytyksenä on liiketoimintasuunnitelman esittäminen. Liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen on aloitettava yhdeksän kuukauden kuluessa tuen myöntämispäätöksen päivämäärästä.

Niiden nuorten viljelijöiden osalta, jotka saavat tukea 1 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla, liiketoimintasuunnitelmassa on määrättävä, että nuori viljelijä noudattaa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 9 artiklaa aktiiviviljelijöiden osalta 18 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamispäivästä.

Jäsenvaltioiden on vahvistettava 1 kohdan a alakohdan i ja iii alakohdan mukaiseen tukeen mautilojen osalta sovellettavat ylä- ja alarajat. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaisen tuen alarajan on oltava korkeampi kuin 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisen tuen yläraja. Tukea voidaan myöntää vain tiloille, jotka vastaavat mikro- ja pienyritysten määritelmää.

--

8. Jotta varmistettaisiin maaseuturahaston varojen tehokas ja tuloksellinen käyttö, siirretään komissiolle valta antaa – delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan liiketoimintasuunnitelman vähimmäissisältö ja ne perusteet, joita jäsenvaltioiden on sovellettava tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja rajoja vahvistaessaan.”

2. *Delegoitu asetus (EU) N:o 807/2014*⁶

11. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava ja sovellettava erityisedellytyksiä tuensaamiseen silloin kun nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Sen varmistamiseksi, että tuensaaajia kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta siitä, missä oikeudellisessa muodossa he päättävät ryhtyä maatalousyrittäjiksi, olisi säädettävä, että edellytysten, joiden mukaisesti oikeushenkilöä tai muuta kumppanuusmuotoa voidaan pitää nuorena viljelijänä, olisi oltava vastaavat kuin luonnolliseen henkilöön sovellettavat edellytykset. Olisi säädettävä riittävän pitkistä lisäajasta, jossa nuoret viljelijät voivat hankkia tarvittavan ammattitaidon.”

12. Johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”– Tuensaaajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi koko unionissa sekä seurannan helpottamiseksi [asetuksen N:o 1305/2013] 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kynnysten vahvistamisessa käytettäväksi perusteeksi olisi otettava tilan tuotantomahdollisuudet.”

13. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklassa (”Nuori viljelijä”) säädetään seuraavaa:

”1. Jos asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa määritelty nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, jäsenvaltion on vahvistettava tuensaamisen erityisedellytykset ja sovellettava niitä. Kyseisten edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Kaikissa tällaisissa tapauksissa vastuun tilanpidosta on oltava nuorilla viljelijöillä.

2. Jos tukihakemus koskee oikeushenkilön omistamaa tilaa, asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa määritellyllä nuorella viljelijällä on oltava tosiasiallinen ja jatkuva päätävätila oikeushenkilössä toiminnan johtamiseen, etuihin ja taloudellisiin riskeihin liittyvien päätösten osalta. Jos oikeushenkilön pääomaan tai hallinnointiin osallistuu useita luonnollisia henkilöitä, joihin kuuluu myös yksi tai useampi sellainen henkilö, joka ei ole nuori viljelijä, nuoren viljelijän on pystyttävä harjoittamaan tällaista tosiasiallista ja jatkuvaa päätävätilaa joko yksin tai yhdessä muiden viljelijöiden kanssa.

Jos oikeushenkilö on yksin tai yhdessä toisen oikeushenkilön päätävävallassa, ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä vaatimuksia sovelletaan jokaiseen luonnolliseen henkilöön, jolla on päätävätilaa kyseisessä toisessa oikeushenkilössä.

⁶ Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä 11.3.2014 annettu komission delegoitu asetus (EUVL 2014, L 227, s. 1).

– –”

14. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 5 artiklan (”Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen”) 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion on määritettävä asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetut kynnykset – – asetuksen (EY) N:o 1242/2008^[7] 5 artiklassa määriteltynä standardituotoksena tai vastaavana mitattavien tilan tuotantomahdollisuuksien osalta.”

3. Asetus (EU) 2017/2393⁸

15. Asetuksen N:o 2017/2393 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”– – Ohjelmista käydyistä neuvotteluista saadut kokemukset ovat – – osoittaneet, että nuorten viljelijöiden toteuttamaa yhteistä perustamista koskevia sääntöjä ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tuen edellytykseksi säädettyjä kynnysarvoja olisi selkiytettävä ja että liiketoimintasuunnitelman kestoa koskevia säännöksiä olisi selkiytettävä.”

16. Asetuksen N:o 2017/2393 1 artiklan mukaan asetuksen N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohtaan sisältyvää ”nuoren viljelijän” määritelmää muutetaan seuraavasti:

”nuorella viljelijällä’ tarkoitetaan henkilöä, joka on enintään 40-vuotias hakemuksen jättämisaikana, jolla on riittävä ammattitaito ja pätevyys ja joka ryhtyy ensimmäistä kertaa tilanpidosta vastaavaksi maatalousyrittäjäksi; viljelijä voi ryhtyä maatalousyrittäjäksi yksin tai yhdessä muiden viljelijöiden kanssa missä tahansa oikeudellisessa muodossa”.

17. Asetuksen N:o 2017/2393 1 artiklalla muutetaan myös asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohdtaa siten, että siitä tulee viides alakohhta ja sen sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on vahvistettava 1 kohdan a alakohdan i ja iii alakohdan mukaiseen tukeen sovellettavat ylä- ja alarajat tuensaajien tai tilojen osalta. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaisen tuen alarajan on oltava korkeampi kuin 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisen tuen ylärajan. Tukea voidaan myöntää vain tiloille, jotka vastaavat mikro- ja pienyritysten määritelmää.”

⁷ Yhteisön maatilatypologiasta 8.12.2008 annettu komission asetus (EUVL 2008, L 335, s. 3).

⁸ Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun asetuksen (EU) N:o 1305/2013, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta annetun asetuksen (EU) N:o 1306/2013, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun asetuksen (EU) N:o 1307/2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ja elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja eläinten hyvinvointiin, kasvien terveyteen ja kasvien lisäysaineistoon liittyvien menojen hallinnointia koskevista säännöksistä annetun asetuksen (EU) N:o 652/2014 muuttamisesta 13.12.2017 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2017, L 350, s. 15).

4. Delegoitu asetus (EU) 2019/94⁹

18. Delegoidun asetuksen 2019/94 1 artiklalla muutetaan delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 1 kohtaa niin, että sen sanamuoto on seuraava:

”Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa määriteltäyn nuoreen viljelijään, joka ryhtyy tilanpidosta vastaavaksi maatalousyrittäjäksi yhdessä muiden viljelijöiden kanssa, sovellettavien tuensaamisen edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä. Kaikissa tällaisissa tapauksissa vastuun tilanpidosta on oltava nuorilla viljelijöillä jäsenvaltiossa voimassa olevien säännösten mukaisesti.”

B Kansallinen oikeus

1. Maatalousalan kehittämis- ja investointituista 10.9.2015 annettu Vallonian hallituksen päätös¹⁰

19. AGW:n 25 §:ssä säädetään tukien myöntämisestä seuraavaa:

”Siirretyn tai perustetun tilan osalta noudatetaan seuraavia edellytyksiä:

– –

6. – – tilan asetuksen N:o 1242/2008 5 artiklassa tarkoitetun bruttostandardituotoksen osalta noudatetaan ministerin määrittelemiä ylä- ja alarajoja. – –

– –”

2. AGW:n täytäntöönpanosta 10.9.2015 annettu ministeriön päätös¹¹

20. AME:n 7 §:n 2 momentin toisessa kohdassa, sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävässä asiassa, säädetään seuraavaa:

”Yläraja, jota tarkoitetaan [AGW:n] 25 §:n 1 momentin 6 kohdassa, on 1 000 000 euroa, kun yksi nuori viljelijä aloittaa toimintansa, ja 1 500 000 euroa, kun kaksi nuorta viljelijää tai sitä useampi nuori viljelijä aloittaa toiminnan samanaikaisesti.”

C Pääasian tosiseikat, oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

21. C.J. sai omistukseensa kolmanneksen maatilasta, joka oli kuulunut siihen saakka kokonaan hänen vanhemmilleen.

⁹ Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä annetun delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 muuttamisesta 30.10.2018 annettu komission delegoitu asetus (EUVL 2019, L 19, s. 5).

¹⁰ Maatalousalan kehittämis- ja investointituista annettu Vallonian hallituksen päätös (Arrêté du Gouvernement wallon relatif aux aides au développement et à l'investissement dans le secteur agricole (Moniteur belge, 25.10.2015), jäljempänä AGW).

¹¹ AGW:n täytäntöönpanosta annettu ministeriön päätös (Arrêté ministériel exécutant l'AGW, jäljempänä AME), sellaisena kuin se on muutettuna 21.3.2016 annetulla ministeriön päätöksellä (Moniteur belge 4.4.2016).

22. Tarkoituksena oli, että C.J. jatkaisi kotitilan pitämistä nuorena viljelijänä ja vastaisi tilanpidosta isänsä kanssa ”tosiasiallisena yhtymänä”.

23. Loput kaksi kolmannelta maatilasta omistivat C.J:n isä ja äiti.

24. C.J. haki 27.1.2016 Vallonian hallintoalueen maatalousvirastolta aloitustukea (toiminnan aloittaminen ensimmäistä kertaa) isänsä kanssa muodostamansa tosiasiallisen yhtymän nimissä.

25. Hakemus hylättiin 28.10.2016, sillä tilan PBS ylitti kansallisessa lainsäädännössä asetetun ylärajan (miljoona euroa).

26. C.J. teki tuen hylkäämispäätöksestä oikaisuvaatimuksen 2.11.2016 ja väitti, että PBS:n ylärajan vahvistamisessa oli otettava huomioon, että tilan omisti kolme henkilöä, eikä PBS:n laskennassa ollut otettu huomioon työvoimatekijää. C.J:n näkemyksen mukaan ylärajaa olisi loogisempi tulkita tilan työyksiköjen lukumäärän mukaan.

27. Vallonian hallintoalueen maatalousvirasto (maatalouden rakenneosasto) hylkäsi oikaisuvaatimuksen 17.2.2017 antamallaan päätöksellä.

28. C.J. riitautti kyseisen päätöksen Tribunal de première instance de Namurissa (Namurin alioikeus, Belgia) ja vaati, että Vallonian hallintoalue määrätään maksamaan 70 000 euroa aloitustukea korkoineen.

29. Tässä tilanteessa kyseinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Ovatko – – asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2, 5 ja 19 artikla, luettuna yhdessä – – asetuksen (EU) N:o 807/2014 2 artiklan kanssa, esteenä sille, että näiden säännösten täytäntöönpanon yhteydessä jäsenvaltiot ottavat huomioon koko tilan eivätkä ainoastaan nuoren viljelijän osaa tästä tilasta ja/tai työyksiköitä alarajan ja ylärajan määrittämisessä, kun maatilaa pidetään tosiasiallisena yhtymänä, josta nuori viljelijä hankkii murto-osan mutta ei ryhdy tilanpidosta vastaavaksi ainoaksi yrittäjäksi?”

30. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää ennakkoratkaisupyyntönsä epäilynsä

- delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan tulkinnasta tuensaantia koskevien erityisedellytysten osalta, kun tukea hakee nuori viljelijä, joka ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, sekä sen ilmaisun osalta, jonka mukaan ”edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä”.
- kansallisen lainsäädännön säännöksen (AME:n 7 §), ”jonka mukaan ylärajaa tarkasteltaessa PBS:n määrittelyssä ei oteta huomioon ainoastaan nuoren viljelijän osuutta tilasta tai työyksiköitä”, yhteensopivuudesta kyseisen säännöksen kanssa.

II Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

31. Ennakkoratkaisupyyntö kirjattiin saapuneeksi unionin tuomioistuimeen 15.11.2019.

32. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet C.J., Vallonian hallintoalue ja komissio. Vain Vallonian hallintoalue ja komissio osallistuivat 25.11.2020 pidettyyn istuntoon.

III Asianosaisten lausumat

33. C.J. väittää ensin, että arvioitaessa delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklassa säädettyjä erityisedellytyksiä viljelijöiden valitsemasta tilanpidon muodosta (tässä tapauksessa tosiasiallinen yhtymä) ei saisi aiheutua viljelijälle haittaa eikä se saisi johtaa erilaiseen kohteluun. Hän mainitsee väitteensä tueksi unionin tuomioistuimen 14.10.2010 antaman tuomion Landkreis Bad Dürkheim.¹²

34. Sitten hän väittää, ettei AME:n 7 §:ssä tehdä eroa sellaisen nuoren viljelijän, joka ei ryhdy ainoaksi tilanpidosta vastaavaksi yrittäjäksi, ja sellaisen nuoren viljelijän, joka vastaa tilanpidosta ainoana yrittäjänä, välillä.

35. C.J:n mukaan delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artikla velvoittaa sovittamaan tuen edellytykset kuhunkin tilanteeseen. Koska hän on hankkinut osuuden perhetilasta, yläraja olisi vahvistettava ottaen huomioon ainoastaan kyseistä osuutta vastaava PBS.

36. C.J:n mielestä on niin, että vaikkei delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artikla olisi esteenä riidanalaisen kansallisen lainsäädännön mukaiselle mallille, kyseinen kansallinen lainsäädäntö on vastoin unionin primaarioikeutta, sillä tilan PBS:n laskennassa otetaan huomioon todelliset työyksiköt alarajan kohdalla, muttei ylärajan kohdalla.

37. Hän väittää vielä, että tällöin aiheutuu kaksinkertainen syrjintä: ensin sitä aiheuttaa kyseisen raja-arvon laskentamenetelmän käyttäminen ja sitten häntä syrjitään vielä verrattuna toiseen nuoreen viljelijään, joka olisi samoissa olosuhteissa päättänyt jakaa perhetilan.

38. Vallonian hallintoalue tuo aluksi esille, ettei se evännyt kyseistä tukea valitun oikeudellisen muodon (tosiasiallinen yhtymä) vuoksi, vaan sillä perusteella, että tilan PBS ylitti kansallisessa lainsäädännössä asetetun rajan.

39. Se lisää, että unionin lainsäädännön tarkoituksena ei ole tuen myöntäminen nuorille viljelijöille ehdoitta, tilan PBS:stä riippumatta, vaan tarkoituksena on myöntää tukea vain niille, jotka ryhtyvät pitämään tilaa, jonka rakenne täyttää PBS:ää koskevan myöntämisperusteen.

40. Vallonian hallintoalueen mukaan nuoren viljelijän aloitustuki ei ole saavutettu oikeus, joka on olemassa maatilan rakenteesta riippumatta.

41. Tässä tilanteessa työyksikköjen käyttäminen ei sovi yhteen PBS:n käsitteen kanssa, sillä PBS perustuu varsinaisen maatilan ominaisuuksiin, ei työyksikköjen ominaisuuksiin.

42. Vallonian hallintoalueen näkemyksen mukaan kantaja pyrkii työyksikköjä koskevan myöntämisperusteen käyttämistä koskevalla ehdotuksellaan jakamaan keinotekoisesti maatilan, joka ei ole jaettavissa.

¹² Asia C-61/09, EU:C:2010:606.

43. Komissio väittää, että vaikka asetus N:o 2017/2393 on tullut voimaan oikeusriidan kohteena olevaa hakemusta myöhemmin, sen säännökset on otettava huomioon ennakkoratkaisupyyntöissä mainittuja säännöksiä tulkittaessa.¹³

44. Komission näkemyksen mukaan asetuksen N:o 1305/2013 2, 5 ja 19 artikla, luettuna yhdessä delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan kanssa, eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltiot ottavat ala- ja ylärajan asettaessaan huomioon koko tilan eivätkä ainoastaan nuoren viljelijän osaa tästä tilasta tai työyksiköitä, kun tilanpito on järjestetty tosiasiallisen yhtymän muodossa niin, että nuori viljelijä saa omistukseensa jakamattoman osan ja hänestä tulee tilanpidosta vastaava yrittäjä, muttei ainoa yrittäjä.

45. Komissio katsoo kuitenkin, että teoriassa saattaisi olla vastoin yhdenvertaisuusperiaatetta olla ottamatta huomioon osuutta, jonka nuori viljelijä omistaa pro indiviso sellaisten muiden viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria. Sellaisen nuoren viljelijän tilanne, joka ryhtyy pitämään tilaa jakamattomana sellaisen viljelijän kanssa, joka ei ole nuori viljelijä, on rinnastettavissa sellaisen nuoren viljelijän tilanteeseen, joka ryhtyy pitämään tilaa niin ikään jakamattomana toisen nuoren viljelijän kanssa.¹⁴

IV Arviointi

A Alustavat täsmennykset

46. Ennen kysymysten asiasisällön tarkastelua on tehtävä kaksi täsmennystä.

47. Ensimmäiseksi on täsmennettävä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen viittausta maataloihin sovellettavaan alarajaan. Koska tarkastelussa arvioidaan ainoastaan maatalan PBS:n ylärajan vaikutusta, olen komission kanssa samaa mieltä siitä, että unionin tuomioistuimen vastauksessa on keskityttävä siihen, ei alarajaan.

48. Toinen täsmennys koskee asiassa sovellettavia unionin oikeuden oikeussääntöjä.

49. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset rajautuvat asetuksen N:o 1305/2013 ja delegoidun asetuksen N:o 807/2014 tulkintaan. Molemmat ovat olleet voimassa oikeusriidan taustalla olevan hylätyn hakemuksen jättämisajankohtana (27.1.2016).

50. Komissio katsoo kuitenkin, että kyseisten kahden asetuksen tulkinnessa on otettava huomioon ”selkiytykset”, joita niistä ensimmäiseen tehtiin asetuksella N:o 2017/2393, joka tuli voimaan 1.1.2018 (eli tuen hylkäämisestä tehdyn päätöksen antamisen jälkeen).

51. Asetuksen N:o 2017/2393 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan, että ”nuorten viljelijöiden toteuttamaa yhteistä perustamista koskevia sääntöjä ja asetuksen (EU) N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tuen edellytykseksi säädettyjä kynnysarvoja olisi selkiytettävä”.¹⁵

¹³ Komissio esittää tämän väitteen tueksi, että asetuksen N:o 2017/2393 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan muutoksilla ainoastaan ”selkiytetään” nuorten viljelijöiden toteuttamaa yhteistä perustamista koskevia sääntöjä ja asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tuen edellytykseksi säädettyjä kynnysarvoja.

¹⁴ Komissio selitti istunnossa, etteivät nämä argumentit vaikuta todellisuudessa vastaukseen, joka ennakkoratkaisukysymykseen on annettava. Ks. jäljempänä tämän ratkaisuehdotuksen 105 ja 106 kohta.

¹⁵ Kursivointi tässä.

52. Asetus N:o 2017/2393 ei rajoitu kuitenkaan asetuksen N:o 1305/2013 säännösten ”selkiyttämiseen”, vaan sillä tehtiin siihen eriaisteisia muutoksia, joista on syytä mainita seuraavat:

- Asetuksessa N:o 1305/2013 annettiin jäsenvaltioille mahdollisuus vahvistaa ylä- ja alarajat vain *tilojen* osalta, kun taas asetuksessa N:o 2017/2393 niille annetaan nyt mahdollisuus vahvistaa ylä- ja alarajat myös *tuensaajien* osalta.
- Asetuksella N:o 2017/2393 muutetaan asetuksen N:o 1305/2013 2 artiklan 1 kohdan n alakohdan sisältynyttä ”nuoren viljelijän” määritelmää niin, että nuori viljelijä voi ryhtyä maatalousyrittäjäksi ”yksin tai yhdessä muiden viljelijöiden kanssa missä tahansa oikeudellisessa muodossa”.

53. Nämä muutokset eivät tietenkään vaikuta merkittävästi nyt käsiteltävään oikeusriitaan, sillä

- riidanalaisessa kansallisessa lainsäädännössä oli valittu tilaa koskeva objektiivinen kriteeri (eikä tuensaajaa koskeva subjektiivinen kriteeri), kuten oli asetuksen N:o 1305/2013 mukaan – ja on edelleen asetuksen N:o 2017/2393 mukaan – sallittua. Tältä kannalta tarkastellen kansallinen lainsäädäntö on siis kummassakin asetuksessa säädetyn mukainen.
- Nuoren viljelijän käsitteeseen liittyvä uusi lisäys sisältyi jo delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 1 kohtaan. Tässä kohti asetus N:o 2017/2393 on ominut itselleen asetuksen N:o 1305/2013 ”tiettyjen, muiden kuin keskeisten osien” muuttamisen, joka tehtiin delegoidulla asetuksella N:o 807/2014.¹⁶

54. Riippumatta siitä, että asetus N:o 1305/2013 ja asetus N:o 2017/2393 ovat aineellisesti yhteneväiset käsiteltävän oikeusriidan kohteen osalta, ajallisista syistä oikeusriidan kohteeseen on sovellettava tarkalleen ottaen säännöksiä, jotka sisältyvät ensin mainittuun asetukseen ja valtuutuksen nojalla annettuun delegoituun asetukseen N:o 807/2014.

B Pääasia

1. Asetuksen N:o 1305/2013 tarkoitus ja kohde

55. Asetuksella N:o 1305/2013 otetaan käyttöön joukko yleissäännöksiä, joita on sovellettava maaseuturahastosta maksettaviin maaseudun kehittämistukiin. Lisäksi siinä määritetään tavoitteet, joihin maaseudun kehittämispolitiikalla on pyrittävä, ja niihin liittyvät unionin prioriteetit sekä asianmukaiset toimenpiteet kyseisen politiikan täytäntöönpanemiseksi.

56. Tältä osin asetuksen N:o 1305/2013 5 artiklassa täsmennetään kuusi maaseudun kehittämistä koskevaa prioriteettia. Niistä toisena mainitulla eli maatalojen elinkelpoisuuden parantamisella on merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa.

¹⁶ Antaessaan delegoidun asetuksen N:o 807/2014 komissio noudatti sille asetuksessa N:o 1305/2013 SEUT 290 artiklan nojalla nimenomaisesti annettua valtuutusta.

57. Asetuksen N:o 1305/2013 5 artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohdan a ja b alakohdan mukaan kyseisellä prioriteetilla on oltava ”erityisesti” kaksi tavoitetta:

- ”kaikkien maatalojen taloudellisen suorituskyvyn parantaminen sekä maatalojen rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen helpottaminen – –” ja
- ”riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyn ja erityisesti sukupolvenvaihdon helpottaminen”.

58. Maaseudun kehittämistä koskevien unionin prioriteettien määrittämisen jälkeen asetuksen N:o 1305/2013 III osastossa säädetään tuista, joilla on edistettävä nimenomaisesti yhden tai useamman tällaisen prioriteetin toteutumista (13 artikla).

a) Tila- ja yritystoiminnan kehittämiseen myönnetyt tuet

59. Asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdassa säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään ”tila- ja yritystoiminnan kehittämiseen” ja jotka käsittävät muiden muassa ”yrityksen perustamistuen – – nuorille viljelijöille – – tai pientilojen kehittämiseen”.¹⁷

60. Käsiteltävässä asiassa riidanalainen tuki on yrityksen perustamistukea nuorille viljelijöille.

61. Asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuodosta ilmenee, ettei tällä tukimuodolla tueta erotuksetta minkä tahansa maatalousyrityksen perustamista, vaan ainoastaan sellaisten yritysten perustamista, jotka täyttävät joukon maatalousyrittäjiä, tilan toimintaa tai tilan kokoa koskevia edellytyksiä.

62. Asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan tämä tukimuoto on suunnattu nimenomaisesti i) nuorille viljelijöille, ii) muuhun toimintaan kuin maataloustoimintaan maaseudulla ja iii) pientilojen kehittämiseen.

63. Saman 19 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan lopussa säädetään, että kyseistä tukea ”voidaan myöntää vain tiloille, jotka vastaavat mikro- ja pienyritysten määritelmää”.¹⁸

64. Todellisuudessa kaikki asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklassa mainitut tuet on tarkoitettu pientiloille. Näin on selvästi jo määritelmän perusteella pienviljelijöille maksettavan tuen tapauksessa, mutta näin on myös niiden tukien kohdalla, jotka muodostuvat investoinneista

¹⁷ Samaan tukimuotoon kuuluvat myös tuet, joilla edistetään investointeja muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen, sekä tuet pienviljelijöille, jotka siirtävät tilansa toisille viljelijöille.

¹⁸ Kyseinen määritelmä sisältyy Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12.1.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 (EYVL 2001, L 10, s. 33), sellaisena kuin se on muutettuna 25.2.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 364/2004 (EUVL 2004, L 63, s. 22), liitteessä I olevaan 2 artiklaan. Tämän säännöksen mukaan ”mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa” (1 kohta). Saman artiklan 2 kohdan mukaan pk-yritysten luokassa pieni yritys määritellään yritykseksi, ”jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa”. Artiklan 3 kohdan mukaan mikroyritys on yritys, ”jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa”.

muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen ja jotka myönnetään mikro- ja pienyrityksille asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 2 kohdan neljännessä alakohdassa säädetyn mukaisesti.¹⁹

65. Joka tapauksessa tässä yhteydessä on merkityksellistä, että asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa säädetään tyhjentävästi, että yritysten perustamistukea voidaan myöntää vain tiloille, jotka vastaavat mikro- ja pienyritysten määritelmää.²⁰

66. Tästä lähtökohdasta käsin voidaan päätellä, että asetuksessa N:o 1305/2013 säädettyjä, maatalojen elinkelpoisuuden parantamiseen tähtäävän politiikan yhteydessä myönnettäviä tukia voivat saada ainoastaan pientilat.

b) Erityisesti nuorille viljelijöille suunnatut yrityksen perustamistuet

67. Asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdan rakenteesta ilmenee, että nuorille viljelijöille tarkoitetut tuet muodostetaan maataloille tarkoitettujen tukien pohjalta.

68. Jäsenvaltioiden on määritettävä tätä yleisohjetta noudattaen ylä- ja alarajat, joita maataloilta edellytetään asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan i luetelmakohdan mukaisen tuen (nuorille viljelijöille suunnattu tuki) saamiseksi.

69. Unionin lainsäätäjä on itse asiassa päättänyt edesauttaa nuorten pääsyä maataloustoimintaan yhtenä osana politiikkaa, jolla pyritään edistämään yritysten perustamista pientilojen kehittämiseksi.

70. Tämä ilmenee siitä, miten asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa asetetaan ehtoja jäsenvaltioiden vapaudelle vahvistaa tämäntyyppisen tuen myöntämisessä sovellettavat ylä- ja alarajat.

71. Kyseisen säännöksen mukaan nuorelle viljelijälle annettavaan tukeen sovellettavan alarajan on oltava korkeampi kuin pientilojen kehittämiseen annettavaan tukeen sovellettavan ylärajan.

72. Asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa kohdellaan nuorten viljelijöiden toiminnan aloittamista suotuisammin takaamalla heille, että tuen myöntämisessä sovellettava alaraja on heidän kohdallaan korkeampi kuin mikroyrityksille ja pientiloille myönnettävän tuen yläraja. Toisin sanoen nuorille viljelijöille vakuutetaan, että jos he ryhtyvät pitämään pientilaa, he voivat saada tukea suotuisammin edellytyksin kuin viljelijät, jotka eivät ole nuoria.

73. Olen näin ollen samaa mieltä Vallonian hallintoalueen kanssa siitä, että asetuksessa N:o 1305/2013 sallitaan se, että kansallisessa lainsäädännössä ei myönnetä nuorille viljelijöille suunnattua erillistä ja ehdotonta tukea pelkästään henkilökohtaisen tilanteen (iän ja ammattitaidon) perusteella, vaan tuki myönnetään sen tilan ominaisuuksien perusteella, jonka pitoon nuori viljelijä ryhtyy.

¹⁹ Viimeksi mainittuja tukia myönnetään yleisesti myös ”luonnollisille henkilöille maaseudulla” sekä ”viljelijöille tai maatilakotitalouden jäsenille”, kuten samasta säännöksestä ilmenee. Asetuksen N:o 1305/2013 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa mainitaan kuitenkin erityisesti tarve edistää ”muiden kuin maataloussektorin pk-yritysten perustamista ja kehittämistä maaseudulla”, mistä ilmenee nähdäkseni, että lainsäätäjä on halunnut kohdistaa myös muun kuin maataloustoiminnan perustamisen ja kehittämisen alalla annettavan rahoituksen pientiloihin.

²⁰ Tämä säännös on säilynyt asetuksella N:o 2017/2393 kyseiseen artiklaan tehdyn muutoksen jälkeen.

74. Asetuksessa N:o 1305/2013 säädetyn mukainen tukijärjestelmä, jossa jäsenvaltiot voivat rajoittaa tukia asettamalla ylärajat, voidaan siis toteuttaa kansallisella lainsäädännöllä, jossa tuet liitetään nuorten viljelijöiden kohdalla sen maatalon ominaisuuksiin, jonka pitoon hän ryhtyy.

75. Muussa tapauksessa kiistettäisiin se, että edellytykset, joiden perusteella tukien myöntäminen nuorille viljelijöille määräytyy, voidaan muodostaa tilaa koskevien *objektiivisten* tietojen (pinta-ala, tuotanto ja muut tekijät) perusteella, jolloin ainoaksi perusteeksi tulisivat tuensaajan *subjektiiviset* ominaisuudet. Toistan, että asetuksessa N:o 1305/2013 pyritään päinvastoin siihen, että kansallisessa lainsäädännössä käytetään vain tilaa koskevaa (objektiivista) myöntämisperustetta.²¹

76. Ellei objektiivisia ominaisuuksia otettaisi huomioon, tukea olisi mahdollista myöntää kaikenlaisille tiloille. Sitä voitaisiin myöntää niin tiloille, jotka vastaavat mikro- tai pienyrityksen määritelmää mutta jotka ylittävät PBS:n (jolla mitataan delegoidun asetuksen N:o 807/2014 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti tuotantomahdollisuuksia, kun määritetään asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu yläraja), kuin tiloille, jotka eivät missään tapauksessa vastaa kyseistä määritelmää.

77. Tuolloin pientilojen – joiden kehittämisestä on viime kädessä kyse – saatavilla olevan tuen määrä vähenisi, sillä tuki olisi jaettava sellaisten tilojen kanssa, jotka eivät ole yhtä kipeästi tuen tarpeessa.

78. Yhteenvetona voidaan todeta, että asetuksen N:o 1305/2013 säännöksistä ilmenee kokonaisuutena, että unionin lainsäätäjä on halunnut liittää nuorille viljelijöille suunnatut tuet pientilojen perustamiseen ja kehittämiseen.

79. Tällä vastataan kahdenlaisiin tarpeisiin: tämäntyyppisille tiloille ominaisiin, niiden taloudellisesta koosta johtuviin tarpeisiin sekä tarpeisiin, joita on yleisesti nuorilla, jotka päättävät ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa erityisesti maatalousalalla.

80. Edellä esitetyn perusteella kansallinen lainsäädäntö (tässä tapauksessa AME:n 7 §:n 2 momentti, luettuna yhdessä AGW:n 25 §:n ensimmäisen momentin 6 kohdan kanssa) on asetuksen N:o 1305/2013 mukainen, kun sillä otetaan käyttöön objektiivisena myöntämisperusteena sen tilan PBS, jonka pitoon nuori viljelijä haluaa ryhtyä.

c) Työyksikköjä koskevan tekijän vaikutus

81. C.J. on väittänyt Vallonian hallintoalueelle tekemässään valituksessa, että ”[ylä]rajaa olisi loogisempi tulkita tilan työyksiköiden lukumäärän perusteella”.²²

82. Unionin tuomioistuimelle esittämissään kirjallisissa huomautuksissa C.J. painottaa, ettei alueellisessa lainsäädännössä oteta huomioon työyksikköjä, kun yläraja lasketaan tilan PBS:n perusteella. Työyksikköjä käytetään kuitenkin, kun alaraja vahvistetaan.

²¹ Asetuksessa 2017/2393, jota ei voida soveltaa käsiteltävässä asiassa, annetaan mahdollisuus tuensaajaan liittyvän myöntämisperusteen huomioon ottamiseen estämättä kuitenkaan tilaan liittyvän myöntämisperusteen, jonka kansallinen lainsäätäjä on valinnut riidanalaisessa lainsäädännössä, huomioon ottamista.

²² AGW:n 1 §:n 26 kohdassa annetun määritelmän mukaan työyksiköllä tarkoitetaan ”yhtäältä tilalla vuosittain tehtyjen työtuntien määrän – joka voi olla enintään 1 800 tuntia, pois lukien tilan ulkopuolella samalla aikavälillä suoritettujen työtuntien lukumäärä – ja toisaalta 1 800 työtunnin arvon välistä suhdetta”.

83. Ylä- ja alarajan asettamisessa huomioon otettavien tekijöiden eroavuuksia lienee mahdollista arvostella muilta kannoilta tarkastellen, mutta se ei ole vastoin asetusta N:o 1305/2013, jonka 19 artiklan 4 kohdassa annetaan jäsenvaltioille vapaus vahvistaa ratkaisevat tekijät määrittettäessä ylä- ja alarajat, joiden väliin tilan, jonka pitoon nuori viljelijä aikoo ryhtyä, on asetuttava.

2. Tilanpitoon ryhtyvä nuori viljelijä ei ole ainoa tilanpidosta vastaava yrittäjä

84. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jos – – nuori viljelijä ei ryhdy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä, jäsenvaltion on vahvistettava tuensaamisen erityisedellytykset ja sovellettava niitä. Kyseisten edellytysten on oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan nuoreen viljelijään, joka ryhtyy pitämään tilaa ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä”.

85. Yksi tulkintaan liittyvistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyistä koskee edellytysten *vastaavuutta*, josta tulee viime kädessä yhdenvertaisuuskysymys. Sitä arvioitaessa on siis lähdettävä liikkeelle niiden oikeussubjektien määrittämisestä, joiden tilanteita verrataan keskenään.

86. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 1 kohdassa on kyse yhtäältä nuoresta viljelijästä, joka ryhtyy tilanpitoon yhdessä muiden henkilöiden kanssa, sekä toisaalta nuoresta viljelijästä, joka ryhtyy tilanpitoon yksin ainoana tilanpidosta vastaavana yrittäjänä.

87. Asetuksen N:o 1305/2013 2 artiklan 3 kohdassa annetaan komissiolle valta asettaa edellytykset, joiden mukaan oikeushenkilöä voidaan pitää ”nuorena viljelijänä”. Tämän perusteella delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos tukihakemus koskee oikeushenkilön omistamaa tilaa, ”nuorella viljelijällä on oltava tosiasiallinen ja jatkuva päätäntävalta oikeushenkilössä toiminnan johtamiseen, etuihin ja taloudellisiin riskeihin liittyvien päätösten osalta”.

88. Käsiteltävässä asiassa tuen hakijana ei ollut oikeushenkilö, jota voitaisiin pitää ”nuorena viljelijänä”, vaan luonnollinen henkilö, joka harjoittaa toimintaansa maatilalla muodostaen tosiasiallisen yhtymän isänsä kanssa.

89. Siinä tapauksessa, että tämä tosiasiallinen yhtymä voitaisiin katsoa Belgian oikeuden mukaan oikeushenkilöksi (minkä Vallonian hallintoalue ja komissio kiistävät), olisi sen omistettava tila ja C.J.:llä olisi oltava tosiasiallinen päätäntävalta kyseisessä (oletetussa) oikeushenkilössä.

90. Nämä seikat kuuluvat viime kädessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkistettaviksi, mutta asiakirja-aineistosta ilmenevien tietojen perusteella voitaneen päätellä, että a) tilan omistajana ei ole oikeushenkilö vaan kolme luonnollista henkilöä ja että b) C.J. ei käytä tilalla tosiasiallista päätäntävaltaa vaan on toinen tilan johtajista.²³

91. Kuten Vallonian hallintoalue on tuonut esille, tukihakemusta ei ole joka tapauksessa hylätty sen oikeudellisen muodon vuoksi, jonka C.J. valitsi ryhtyessään tilanpitoon vanhempiensa kanssa, vaan sillä perusteella, että kyseisen tilan PBS ylitti vahvistetun ylärajan.

²³ C.J:n kirjallisten huomautusten 1 kohta, jossa viitataan 22.12.2015 päivättyyn lisäykseen, joka on tehty C.J:n ja hänen isänsä välillä 1.3.2015 allekirjoitettuun sopimukseen.

92. Keskenään on siis verrattava kahdenlaisia edellytyksiä:

- edellytyksiä, joita on sovellettava, kun nuori viljelijä (luonnollinen henkilö) ryhtyy tilanpitoon yhdessä muiden viljelijöiden kanssa, kuten esillä olevassa asiassa;
- edellytyksiä, joita on sovellettava, kun nuori viljelijä ryhtyy tilanpitoon yksin.

93. Delegoidun asetuksen N:o 807/2014 2 artiklan 1 kohdan mukaan näiden edellytysten on *vastattava* toisiaan. On siis tutkittava, täyttääkö Vallonian hallintoalueen käyttöön ottama järjestelmä tämän vastaavuusvaatimuksen.

94. Kuten olen toistuvasti todennut, kansallisessa lainsäädännössä edellytetään tuen myöntämisessä sovellettavana ylärajana, kun nuori viljelijä ryhtyy tilanpitoon, että tilan PBS voi olla enintään miljoona euroa (jollei muuta johdu siitä, mitä lisäksi tästä seikasta seuraavaksi).

95. Tässä objektiivisessa kriteerissä, joka koskee ainoastaan tilan tuotantoa, ei oteta huomioon henkilöä eikä sen tilan, jolle tukea haetaan, pitämisestä vastaavien maatalousyrittäjien lukumäärää. Sen mukaan on siis mahdollista, että tuensaajina on useita maatalousyrittäjiä, oikeudellisesta muodosta riippumatta, sillä raja-arvon vahvistamisessa käytettävä viiteperuste on aina tilan PBS.

96. Näin ollen nuoreen viljelijään, joka ei ryhdy tilanpitoon ainoana tilasta vastaavana maatalousyrittäjänä (kuten C.J.), sovelletaan samaa edellytystä kuin nuoreen viljelijään, joka ryhtyy tilanpitoon yksin: molemmissa tapauksissa tuen myöntämiseen sovellettavana ylärajana on sen tilan PBS, jonka pitoon nuori viljelijä ryhtyy.

97. C.J:ltä vaaditut edellytykset eivät siis ole pelkästään ”vastaavia” kuin joita vaaditaan yksin tilanpitoon ryhtyvältä nuorelta viljelijältä, vaan ne ovat täysin samat.

98. C.J:n puolustama näkemys perustuu siihen seikkaan, että unionin lainsäätäjän tavoittelema vastaavuus velvoittaa luopumaan tilan yhtenäisyyttä koskevasta myöntämisperusteesta ja korvaamaan sen myöntämisperusteella, joka perustuu nuoren viljelijän osuuteen koko tilasta, kun nuori viljelijä ryhtyy tilanpitoon yhdessä muiden kanssa.

99. Jos tämä näkemys hyväksyttäisiin, korvattaisiin tilaa koskeva myöntämisperuste tuensaajaa koskevalla myöntämisperusteella. C.J:llä olisi oikeus tukeen riippumatta siitä, mikä on hänen pitämänsä tilan PBS, jos hänen oma omistusosuutensa kyseisestä tilasta ei ylitä kansallisessa lainsäädännössä vahvistettua PBS:ää.

100. Tällainen näkemys, jonka Vallonian hallintoalue ja komissio kiistävät, ei ole kansallisen lainsäädännön mukainen eikä se vastaa myöskään asetuksen N:o 1305/2013 tarkoitusta, jota olen käynyt läpi tämän ratkaisuehdotuksen edellisissä kohdissa.

101. On kuitenkin varmaa, että Vallonian hallintoalueella voimassa olevassa lainsäädännössä tehdään poikkeus siinä tapauksessa, että nuori viljelijä ryhtyy tilanpitoon yhden tai useamman toisen nuoren viljelijän kanssa. Tällöin yläraja ei ole miljoona euroa vaan 1 500 000 euroa.

102. Kyseessä on suhteellinen poikkeus, sillä ylärajaa ei koroteta yhtä monta kertaa kuin on saman tilan pitämiseen ryhtyviä nuoria viljelijöitä: olipa heitä kaksi tai viisi, korotus rajautuu 500 000 euroon (eli sitä ei kerrota tuensaajien lukumäärällä). Järjestelmä pohjautuu jälleen tilaa koskevaan myöntämisperusteeseen, vaikka sitä oikaistaan ottamalla huomioon, että tuensaajia on useita.

103. Asiakirja-aineistosta ilmenevien tietojen perusteella tilan (josta kolmanneksen omistaa kantaja) PBS ylittää kirkkaasti 1 500 000 euroa. Sen soveltamista tässä tapauksessa ei siis ole tarpeen tutkia.

104. Tämä ratkaisuehdotus voitaisiin päättää edellä esitetyn perusteella tähän, koska riidanalaisen tuen epääminen perustuu sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltamiseen, jossa on valittu unionin oikeuden nojalla perustellusti objektiivinen kriteeri, tilan PBS.

105. Komissio on ulottanut asian tarkastelun kirjallisissa huomautuksissaan teoreettisemmalle tasolle ottamalla esille mahdollisen syrjivän kohtelun, johon kyseinen kansallinen lainsäädäntö saattaisi erilaisissa tilanteissa johtaa; yksikään näistä tilanteista ei kuitenkaan sovi nyt käsiteltävän oikeusriidan taustalla olevaan tilanteeseen.

106. Komissio vahvisti joka tapauksessa istunnossa sen, mitä se oli jo todennut kirjallisesti: AGW:n 25 §:ssä (sellaisena kuin se pannaan täytäntöön AME:llä) säädetty objektiivinen myöntämisperuste on yhteensopiva unionin oikeuden kanssa ja johtaa käsiteltävän asian olosuhteissa suoraan Vallonian hallintoalueen puolustamaan ratkaisuun.

107. Jäljempänä olevat pohdinnat esitetään siis pelkästään toissijaisesti siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoisi aiheelliseksi ryhtyä tarkastelemaan komission kirjallisten huomautusten toisessa osassa esille otettua näkökohtaa (jonka painotan olevan luonteeltaan pikemmin teoreettinen) siitä huolimatta, että komissio itsekin hyväksyy oikeusriidan yksiselitteisen ratkaisun.

108. Tarkastelussa olisi arvioitava, onko yhdenvertaisuusperiaatteen mukaista kohdella eri tavalla (1) nuorta viljelijää, joka ryhtyy tilanpitoon sellaisten muiden viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria, verrattuna (2) nuoreen viljelijään, joka ryhtyy tilanpitoon toisten nuorten viljelijöiden kanssa. Kysymyksen ratkaisemiseksi olisi selvitettävä, vastaavatko nämä tilanteet toisiaan.

109. Mielestäni ne eivät vastaa, joten kansallisessa lainsäädännössä voidaan kohdella niitä eri tavalla.

110. Nuori viljelijä, joka ryhtyy tilanpitoon sellaisten muiden viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria (jotka hoitavat jo maatilaa, kuten käsiteltävässä asiassa), saa monia etuja, joita toisen nuoren viljelijän kanssa tilanpitoon ryhtyvä nuori viljelijä ei saa.

111. Suurin etu on se apu, jota nuori viljelijä voi saada viljelijöiltä, jotka eivät ole nuoria, heidän markkinatuntemuksensa ja toimitusketjuihin kuulumisensa ansiosta. Sen sijaan nuori viljelijä, joka ryhtyy ensimmäistä kertaa tilanpitoon toisen kaltaisansa nuoren viljelijän kanssa, ei lähtökohtaisesti saa alkuun tällaista apua, mikä oikeuttaa poikkeamaan (rajoitetusti) tuen myöntämistä koskevista edellytyksistä hänen hyväkseen.

112. Korostan tältäkin osin, että asetuksen N:o 1305/2013 19 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun tuen tavoitteena on yritysten perustaminen. Kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan 17 perustelukappaleessa todetaan, tuen olisi katettava vain yritystoiminnan alkuvaiheet, eikä se saisi muuttua toimintatueksi.

113. Pyrkimyksenä on viime kädessä auttaa nuorta viljelijää, ja jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, auttaa häntä enemmän, kun hän ryhtyy tilanpitoon toisen nuoren viljelijän kanssa. Tämä ”lisäapu” erottaa hänen tilanteensa sen nuoren viljelijän tilanteesta, joka ryhtyy tilanpitoon sellaisten viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria, koska viimeksi mainitut tarjoavat alkuvaiheessa apua kokemuksensa turvin.²⁴

114. Ryhtyminen tilanpitoon sellaisten viljelijöiden kanssa, jotka eivät ole nuoria, antaa siis nuorelle viljelijälle joukon etuja, joita toisten nuorten viljelijöiden kanssa tilanpitoon ryhtyvä nuori viljelijä ei saa. Samalla tavalla nuoren viljelijän omistususuus tilasta, jolla muut viljelijät, jotka eivät ole nuoria, harjoittavat toimintaansa, on osa synergistä kokonaisuutta, joka syntyy kaikista tilan muodostavista osapuolista.

115. Kyseinen omistususuus, joka kuuluu jakamattomana nuorelle viljelijälle, ei ole viime kädessä kokonaan erillinen. Ei ole siis kohtuutonta eikä yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista jättää se huomiotta, kun asetetaan yläraja, jota riidanalaisen tuen myöntäminen edellyttää.

V Ratkaisuehdotus

116. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Tribunal de première instance de Namurille seuraavasti:

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 2, 5 ja 19 artiklaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä 11.3.2014 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 2 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että

ne eivät estä jäsenvaltioita käyttämästä tilan ”bruttostandardituotosta” sen ylärajan määrittämisessä, jota sovelletaan tilanpitoon ryhtyville nuorille viljelijöille suunnattuja tukia myönnettäessä

ne eivät ole esteenä sille, että edellä mainitun ylärajan määrittämistä varten kansallisessa lainsäädännössä otetaan huomioon koko maatila eikä nuoren viljelijän omistususuutta tilasta tai työyksikköjä.

²⁴ C.J:n olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa nuoren viljelijän etuna on se, että hänen osuutensa koko tilasta kuuluu kokonaisuuteen, jonka tuotosta hyötyvät väistämättä kaikki osapuolet.